

UST

Umhverfisstofnun

Environment and Food Agency of Iceland

☐ Suðurlandsbraut 24
IS - 108 Reykjavík, Ísland

☎ (+354) 591 2000

Fax (+354) 591 2010

umhverfisstofnun@ust.is

www.umhverfisstofnun.is

Skipulagsstofnun
Þóroddur F. Þóroddsson
Laugavegi 166
150 Reykjavík

Reykjavík, 7. júlí 2005

Tilvísun: UST20050600198/sf

Sorpförgun fyrir Norðurland vestra. Tillaga að matsáætlun.

Vísað er til bréfs Skipulagsstofnunar dags. 22. júní sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um tillögu að matsáætlun ofangreindrar framkvæmdar.

Umhverfisstofnun gerir eftirfarandi athugasemdir.

Almennt

1. Samhæfa þarf hugtakanotkun og samræma við skilgreiningar í gildandi lögum og reglugerðum. Dæmi: *heimilisúrgangur* í stað sorps, *brennslustöð með orkunýtingu* í stað sorporkustöðvar, þar sem meira en einungis heimilisúrgangur verður brenndur.

2. Í skýrslunni eru margar endurtekningar, t.d. er fjallað um móttöku- og flokkunarstöðvar á þjónustusvæðinu á mörgum stöðum í skýrslunni. Þetta mætti texta og gera hann þannig mun hnitmiðaðri.

Urðunarstaður

1. Í umfjöllun um brennslu á bls. 9 í tillögu að matsáætlun kemur fram að ösku verði fargað sem óvirkum úrgangi. Umhverfisstofnun bendir á að það á eftir að koma í ljós hvort skilgreina megi ösku sem óvirkan úrgang. Reynslan (t.d. frá brennslustöð á Suðurnesjum) hefur sýnt að svo er ekki.

2. Umhverfisstofnun bendir á að allmargar forsendur sem skýrslan byggir á eru ókunnar í dag, t.d. hvað varðar hugsanlegt samstarf við önnur svæði. Þetta hefur í för með sér að staðarval á brennslu og urðunarstað er erfitt enda tengist það mjög hvar úrgangur fellur til og hversu mikill. Afleiðingin er einnig sú að vandkvæðum er bundið að vinna starfsleyfi samhliða mati á umhverfisáhrifum þar sem útfærsla og staðsetning fyrirhugaðra förgunarstaða liggur ekki fyrir (sjá bls. 28 í tillögu að matsáætlun). Að mati Umhverfisstofnunar er því nauðsynlegt að eytt verði eins fljótt og hægt er þeim óvissuþáttum er varða stærð þjónustusvæðis, samstarf við önnur svæði og staðsetningu fyrirhugaðra förgunarstöðva á svæðinu. Það er forsenda þess að vinna megi markvisst og skilmerkilega að matinu, enda hafa framangreindir þættir afgerandi áhrif á útfærslu úrgangsmeðhöndlunar á svæðinu. Umhverfisstofnun bendir á að

fjalla verður um marga þá óvissuþætti sem fram koma í skýrslunni í svæðisáætlun fyrir meðhöndlun úrgangs sem sveitarfélög þurfa að vinna samkvæmt lögum nr. 55/2003 um úrgang. Frestur fyrir skil á svæðisáætlunum rann út þann 1. apríl sl.

3. Í kafla 4 um hugsanlega urðunarstaði (bls. 13 í tillögu að matsáætlun) kemur fram að auk jarðfræðilegs tálma sé hugsanlegt að notaður verði þéttidúkur í botnþéttingu.

Umhverfisstofnun bendir á að skv. lið 3 í I. viðauka með reglugerð nr. 738/2003 um urðun úrgangs þarf bæði jarðfræðilegan tálma og tilbúna þéttingu á urðunarstað fyrir almennan úrgang.

4. Í kafla 6 um umfang og áherslur mats á umhverfisáhrifum (bls. 23) er fjallað um þau áhrif sem helst má vænta frá urðunarstað. Umhverfisstofnun bendir á að reynslan sýnir að lyktarmengun frá urðunarstað getur verið allmikil, sérstaklega við vissar veðurfarsaðstæður. Að vísu má draga mjög úr lyktarmengun með því að hylja úrgang daglega, nota til þess nægilegt og heppilegt þekjuefni og safna rotgasi en því er ekki að neita að ákveðin ólykt mun alltaf fylgja urðun úrgangs. Bent er á að myndun rotgass (metan o.fl.) byrjar ekki fyrr en súrefni í haugi er að þrotum komið, sem þýðir að allnokkur tími getur liðið áður en rotgas gerir vart við sig. Ólykt frá urðunarstað stafar því ekki einungis frá rotgasi sem myndast við rotnun lífrænna úrangsefna í úrgangi heldur einnig - sérstaklega í byrjun - frá loftkæru niðurbroti lífrænna efna og eggjahvítu í t.d slátur- og fiskúrgangi (ammóníak o.fl.). Slíkum gösum er varla hægt að safna og brenna.

Rannsóknir

1. Á bls. 23 í tillögu að matsáætlun kemur fram að þær rannsóknir sem eftir á að gera á einstökum svæðum verði ekki framkvæmdar nema viðkomandi svæði verði valin. Umhverfisstofnun bendir á að eðlilegt er að gerðar verði sams konar rannsóknir fyrir alla valkosti svo hægt sé að bera þá saman m.t.t. umhverfisáhrifa. Jafnframt bendir stofnunin á að val á urðunarstöðum hlýtur m.a. að taka mið af niðurstöðum þeirra rannsókna sem gerðar hafa verið.

2. Í tillögu að matsáætlun er m.a. vísað til töflu 2 sem gefi yfirlit yfir þau atriði sem búið er að kanna. Jafnframt segir að tafla 3 sýni það sem eftir á að rannsaka nánar fyrir svæði A í Viðvíkursveit í Sveitarfélaginu Skagafirði og svæði B á Refasveit í Blönduósbæ.

Umhverfisstofnun bendir á að yfirlitið er í ósamræmi við umfjöllun í kafla 6 en þar kemur fram að eftir sé að kanna gróður á svæðunum neðan Neðribyggðavegar við Bakkakot og Blöndubakka í Refasveit.

3. Umhverfisstofnun telur rétt að gerð verði gróðurkort af öllum svæðunum sem fjallað er um í matsskýrslu.

4. Í umfjöllun um gróður í tillögu að matsáætlun kemur fram að á þeim stöðum þar sem rannsóknir á gróðri hafa farið fram fundust engar tegundir sem eru á valista Náttúrufræðistofnunar Íslands og teljast allar plöntutegundur sem fundust vera algengar. Umhverfisstofnun bendir á að ef sjaldgæfar tegundir eða tegundir á valista Náttúrufræðistofnunar Íslands finnast á þeim svæðum þar sem rannsóknir á gróðri hafa ekki farið fram, er mikilvægt að það komi skýrt fram í matsskýrslu og væri æskilegt að afmarka á korti fundarstaði slíkra tegunda.

5. Í tillögu að matsáætlun kemur fram að báðum þeim stöðum, þar sem til greina komi að

reisa sorporkustöð á Skagaströnd, hafi þegar verið raskað og annar þeirra sé á svæði sem ætlað sé til iðnaðar. Að mati Umhverfisstofnunar er nauðsynlegt að fjallað verði a.m.k. með almennum um hætti um gróður og dýralíf á svæðinu.

6. Í tillögu að matsáætlun kemur m.a. fram að í könnun sem gerð hafi verið á fuglalífi í Viðvíkursveit komi fram að það fuglalíf sem finnst á svæðinu sé algengt í Skagafirði og sé ekki ástæða til friðunar. Einnig kemur fram að Náttúrustofa Austurlands hafi gert athugun á fuglalífi á hugsanlegum urðunarstöðum dagana 17. og 18. maí sl. Niðurstöður þeirra athugana verði í viðauka matsskýrslu, auk þess sem athuganir á einstökum svæðum verða sýndar á töfluformi í aðaltexta matsskýrslunnar. Umhverfisstofnun telur að tilgreina þurfi hvaða aðferðum var beitt við rannsóknirnar. Að mati stofnunarinnar er eðlilegt að þéttleiki fugla á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði verði metinn. Í matsskýrslu þarf að koma fram hvort fuglalíf er sérstætt á einhvern hátt, gera grein fyrir fágætum tegundum og lýsa áhrifum framkvæmda á fuglalíf á héraðs- og landsvísu.

7. Umhverfisstofnun vill benda á nauðsyn þess að afmarka sérstaklega áhrifasvæði vegna sjónrænna þátta, en það er oft talsvert viðfeðmara en áhrifasvæði vegna beinna áhrifa á landslag eða náttúrufarsþætti. Jafnframt telur stofnunin mikilvægt að myndir sem sýna eiga útlit svæðanna eftir framkvæmdir verði bornar saman við myndir sem sýna útlit svæðanna eins og það er í dag. Sýna ætti sjónræn áhrif frá þeirri íbúðarbyggð sem liggur næst framkvæmdasvæðinu og gera grein fyrir mögulegum mótvægisáðgerðum til að draga úr sjónrænum áhrifum.

8. Í tillögu að matsáætlun kemur fram að í matsskýrslu verði fjallað um áhrif framkvæmda á atvinnumál, fagurfræði, ferðamennsku og útivist að svo miklu leyti sem ástæða er til. Umhverfisstofnun telur óljóst af umfjöllun í matsskýrslu með hvaða hætti verði fjallað um áhrif framkvæmda á fyrrgreinda þætti. Til dæmis kemur ekki fram hvort ætlunin er að fara út í einhverjar rannsóknir eða kannanir vegna þessa.

Umhverfisþættir sem ekki verða metnir samkvæmt matsskýrslu

1. Í tillögu að matsáætlun kemur fram að umfang efnistöku vegna vegagerðar og annarra framkvæmda verði innan marka laga varðandi tilkynningarskyldu og því sé ekki talin ástæða til að meta umhverfisáhrif efnistöku sérstaklega. Umhverfisstofnun telur að efnistakan sem slík sé hluti af framkvæmdinni og þar með umhverfisáhrifum hennar og því sé eðlilegt fjallað verði um umhverfisáhrif efnistöku vegna framkvæmdarinnar.

2. Í umfjöllun um hljóðvist í tillögu að matsáætlun kemur fram að ekki sé fyrirhugað að meta hljóðvist við urðunarstað, sorpbrennslustöð eða flokkunarmiðstöð þar sem áhrif vinnuvéla á byggingar- og framkvæmdatíma séu talin óveruleg og áhrifa hennar gæti lítið utan vinnusvæðis. Svæðin liggi öll í nokkurri fjarlægð frá íbúðabyggð og ónæði af starfseminni verði því óveruleg. Umhverfisstofnun telur rétt að fjallað verði um mögulega hljóðgjafa og hávaða frá þeim í matsskýrslu. Þrátt fyrir að framkvæmdaraðili telji að ekki séu líkur á að hávaði fari yfir leyfileg mörk skv. gildandi reglugerð telur Umhverfisstofnun rétt að almenningur og hagsmunaaðilar hafi aðgang að upplýsingum um hávaða og geti kynnt sér þær.

3. Í tillögu að matsskýrslu kemur fram að ekki sé gert ráð fyrir gerð vindrósar á þeim stöðum sem brennslustöð er fyrirhuguð enda gengið út frá því að fyrirhuguð brennslustöð muni uppfylla ströngustu kröfur um mengunarefni í útblæstri. Umhverfisstofnun bendir á að við gerð starfsleyfis þurfa að liggja fyrir spár um dreifingu mengunarefna í útblæstri, m.a. til að

ákvarða hæð á reykþáf sem og hraða á útblásturslofti frá brennslunni. Það getur verið varhugavert að styðjast við veðurfarsgögn nálægrar veðurstöðvar, enda geta ríkjandi vindáttir og vindstyrkur verið mjög breytileg milli staða, þó stutt sé á milli þeirra.

Virðingarfyllst,

Sigrún Friðriksdóttir
fagsviðsstjóri

Helgi Jónsson
forstöðumaður framkvæmda-
og eftirlitssviðs